№ 7. Sestdeen, 24. janwarî. 1909.

Makfà,
Jelgawâ famemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamakfà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeschu Awises.

Makfà,
pa pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uf ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Isnahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 35.

88. gada-gahjums.

Sludinajumi makfà:
par sihku rakstu rindinu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Walsts dome.

(Preses brihwiba. — Lopuchina-Asewa leeta.)

Pehz seemas swehtku pahrtraukuma walsts dome 20. janwarî atkal ussahkusi sawu darbibu, noturedama sawu 36. sehdi.

Pehz wispahribai masak swarigu jautajumu nokahrtoschanas Lerche zel preekschâ likuma projektu, dot teesibu walsts domei, sanemt no ahrsemem daschadus drukas isdewumus bes eepreekschejâs zensuras un bes muitas nodokla.

Pee scha preekschlikuma apspreeschanas iszehlâs dsihwas debates par preses brihwibu, jo darba grupineeks Dsjubinskis issaka brihnischanos, kâ gan 3½ gadu pehz 17. oktobra manifesta, kas dahwaja wahrda brihwibu, teek pawisam eesneegts likumu projekts, kas scho brihwibu peeschkir ne wisai tautai, bet tikai walsts domei. Darba grupas wahrdâ winsch leek preekschâ formulu, pehz kuras walsts dome issaka wehleschanos, lai tiktu ispildits 17. oktobra manifests, atteezotees uf wahrda brihwibu, un pahreet uf likuma projekta nolasischanu pehz panteem. — Sozialdemokratu wahrdâ Preedkalnls (is Rigas) eesneedz formulu:

„Atsihdami par nepeezeeschamu jo drihsu pilnigas preses brihwibas eeweschanu walstî, dome pahreet uf likuma projekta nolasischanu pehz panteem.“

Preses leetu galwenâs pahrwaldes preekschneeks aisrahda, ka waldibai naw neka ko eebilst pret domes teesibu pilnâ mehrâ, sanemt no ahrsemèm preses isdewumus bes zensuras un bes muitas. Kas atteezas uf wispahrigu preses stahwokli, tad schimbrihschom tur isstrahdots likumprojekts par presi, kursch tiks zauri luhkots ministru padomê un eesneegts domei schajâ sessijâ. Schi likumprojekta pamata domas — atbildibu ne zitadi, kâ leesas zelâ, teesiska preses brihwiba un stingra atbildiba par tahdeem darbeem, kas istaisa preses noseegumu un ko par tahdu atsihst pastahwoschee kriminallikumi.

Pulksten 3 un 22 min. pasino pahrtraukumu uf pusstundu.

* * *

Sehdi atkal ussahk pulksten 3 un 55 minutês. Rodsjanko rasino: Oktobristi atsihst, ka tagadejee preses likumi nesaskan ar 17. oktobra manifesta pamatu prinzipeem. Prinzipieli peekrihtot sozialdemokratu un darba grupas formulam, oktobristi tomehr newar balsot par schim formulâm, jo winu redakzija nesaskan ar to, ko wajadseja isteikt. Tadehl oktobristi eesneedz paschi sawu, kura ir schahda: Atsihstot par wajadsigu wisdrihsakâ laikâ pahrgrosit preses likumus pehz 17. oktobra manifesta prinzipeem, dome pahreet uf likumprojekta nolasischanu pehz panteem.“ (Applausi zentrâ).

Labo wahrdâ Samislawskis isskaidro, ka eesneegtâs formulas neatteizotees teeschi uf apspreeschanâ likuma projektu, kapehz wina beedri balsoschot pret tâm. Potozkis mehreni labo wahrdâ leek preekschâ schahdu formulu: „Atsistot par wajadsigu pahrgrosit preses likumus pehz 17. oktobra manifesta prinzipeem un issakot wehleschanos, lai ar preses likumeem tiktu aissargata walsts kahrtiba, religija un likumiba, Dome pahreet uf likumprojekta nolasischanu pehz panteem“.

Pehz neilgâm debatem, pee kurâm peedalâs Mikukows, Bulats un Pawlowitschs wisas zitas formulas atraida un peenem oktobristu formulu ar 168 pret 112 balsim.

Pehz pahris masak swarigu deenas kahrtibas punktu isbeigschanas walsts domes sekretars nolasa sozialdemokratu peeprasijumu sinamâ Lopuchina-Asewa leetâ, kursch starp zitu skan tâ: „Waj ministrim ir sinams, ka polizijas departamenta algâ stahwoschais sleperpolizijas ogents Asews, kursch stahweja teeschôs sakarôs ar eekschleetu ministra sewischku usdewumu eerehdni un tikpat apsardsibas nodaļu, kâ ahrsemes politiskâs slepenpolizijas faktisko rihkotaju Ratschkowski, ar departa sinu nodarbojâs ar prowokaziju starp rewoluzionareem un weenâ un taî paschâ laikâ atradâs departamenta beenestâ un bija sozialistu rewoluzionaru partijas zentralâs komitejas lozeklis un weens no kaujas partijas organisazijas wadoneem, pee kam kâ tahds nehma dalibu leelu terorisko aktu organisescha nâ, kas notika no 1902 lihds 1908. gadam.“

Tahlak peeprasijumâ teek leeta istehlota tâ, itin kâ sozialrewoluzionaru wadonis Asews, pehz dsimuma Schihds, buhtu rihkojees kâ waldibas uspirkts prowokators, kas tihschus sarihko daschadus breesmu darbus, lai waldibai buhtu eemesls, leetot wisstingrakos lihdselkus pret „newainigajeem“ rewoluzionareem. Wisu to eewehrojot, teek peeprasits, ko waldiba nodomajusi darit pret tahdu polizijas prowokatorisku darbibu, un beigâs luhdsami, peeprasijumu atsiht par steidsamu. — Kadeļ sawukahrt schaî paschâ leetâ eesneedz schahdu peeprasijumu: „Waj eekschleetu ministrim ir sinams par Asewa peedalischanos organisazijâ un weselas rindas terorisku aktu pastrahdaschanu un kahdus lihdsekkus winsch domâ leetot, lai isbeigtu teroristisku aktu wadischanu no waldibas agentu puses un winu peedalischanos pee tâm? Schis peeprasijums atsihstams par steidsamu“.

Pokrowskis II. pabalsta peeprasijuma steidsibu un garakâ runâ istirsâ jo sihki Asewa leetu pehz ahrsemju un Kreewijas preses sinâm. — Oktobrists von Anreps atwainojâs, ka schajâ jautajumâ winsch neesot tik kompetents, kâ wina preekschrunatajs. (Applausi pa labi un zentrâ). Ja scho jautajumu nodotu soz.-rewoluzionareem, wina steidsiba tiktu atsihta bes schaubâm. (Applausi zentrâ). Soz.-rewoluzionaru partija zaur to tik stipri sakauta, ka winai peeteekoschâ daudzumâ ne naida, ne atreebschanâs kahres, nodabut pee malas scho kaunumu. (Applausi zentrâ). Es nesinu, ar kahdeem lihdsekkeem un kahdeem peerahdijumeem war aisstahwet soz.-rewoluzionaru partiju, kura tik daudz gabu bijusi tik ihsredsiga, ka winas galwenais wadonis wareja buht wiltnees. (Applausi pa labi un zentrâ) Idejiska zihna tik ir eespehjama ar tihreem lihdsekkeem. (Applausi pa labi un zentrâ) Partija, kura aisstahw dogmatu un panehmeenus, kas breesmigi zilwekam ar masu drusziu tikumibas juhtu, lai nebrihnâs, ja wina kara wiltibas, neleetibas un wisadi netihrumi nober par eerozi tâm personâm, kuras zihnâs ar winu. Ka ar peeprasijumu buhtu jasteidz, es nodomaju. Tadehl oktobristi leek preekschâ steidsibu atraidit un nodot peeprasijumu komisijai, kurai tas buhtu jaisskata 10 deenu laikâ. (Applausi zentrâ).

Pehz Bulata (darba gr.), Pergamenta (kad.), Lerches (okt.) un Roditschewa (kad.) runam stahjâs pee balsoschanas, pee kam peeprasijuma steidsiba teek atraidita un abi peeprasijumi nodoti komisijai, nosakot tai 10 deenu ilgu terminu. — Bulats ustura preekschlikumu, likt uf tuwakâs deenas kahrtibas likumdoschanas preekschlikuma apspreeschanu par nahwes soda atzelschanu. — Zentra partijas lozekki un labee pamasam atstahj sahli. Kreisee applaudê aisgahjejeem. Preekschsehdetajs sino, ka, eewehrojot sehdes beigschanu, winsch likschot scho jautajumu uf balsoschanu ziâ reisê. Sehdi slehds pulksten 6. Nahkoschâ sehde 21. janwarî, pulkst. 8 wakarâ, kurâ turpinâs debates par Kaukasijas peeprasijumu.

Baltijas konstituzionalo partiju saweeniba.

15. janwarî Baltijas konstituzionelâs partijas telpâs Rigâ notika eewehrojama apspreeschanâs, kura pelna wispahrigu eewehribu: tâs isnahkums ir tas, ka wisas 4 Baltijas konstituzionalâs, pa leelakai daļai no Wahzu tautibas sastahwoschâs partijas nolehmuschas lihdsschinejo draudsigo satiksmi pahrwehrst zeeschalâ, pastahwigâ saweenibâ. — Tâ tad notikusi tâ saukta apweenoschanâs starp sekoschâm partijam: Baltijas konst. partiju (ar sehdekli Rigâ), konstituzionalo partiju Igaunijâ (ar sehdekli Rewelê), monarkisku-konst. partiju (ar sehdekli Jelgawâ) un liberalo-konst. partiju (ar sehdekli Leepajâ). — Pee augschâ mineto partiju apspreeschanâs un weenoschanâs peedalijuschees, bes atteezigo portiju preekschstahwjeem, ari: walsts padomes lozeklis Kromers un walsts domes lozekli barons Meyendorfs, Dr. Erhardts, barons Fölkersams un barons Rosens.

Apweenoschanâs pamatojâs uf kopigâs programas, kura pagahjuschâ gaba laikâ peenemta no wisu 4 partiju generalsapulzèm un winas noluhls ir: schis programas isweschana zaur partiju un winu aisstahwibu kopigu un weenotu rihzibu. Schim mehrkim janoteek partiju delegatu sapulzèm ik gadus reisi un, ja wajadsigs, ari beeschak. — Tekoschu darbu weschanai teek eezelta zentral-komiteja, kurai jasagatawo sapulzes, janosaka tâm deenas kahrtiba un pagaidam japahrbauda winai eesneegtee preekschlikumi. — Delegatu sapulzêm tomehr naw galigas nolehmejas, bet tikai padomu dewejas teesibas, tâ ka tajâs apspreesto jautajumu galigai peenemschanai janoteek wisu 4 partiju atsewischkâs generalsapulzês un tikai scho generalsapulischu saskanigi lehmumi usskatami par partiju saweenibas lehmumeem.

Tagad isstrahdatee un peenemti statuti wehl zeļami preekschâ partiju atsewischkâm generalsapulzèm un tikai tad, kad tee atraduschi wispusigu peekrischanu, statuti eesnoedsami registreschanai jeb apstiprinaschanai no waldibas puses. — Tikai tad, kad schi notikusi, saweeniba war ussahkt sawu darbibu.

* * *

Tâ muhsu Wahzu lihdspilsonu starpâ redsams eewaditu sapratigu un parauga zeenigu apweenoschanos uf kopigu rihzibu. Un ko schaî sinâ redsam Latweeschu lehgeri? Leelako neskaidribu, sajukumu un neween prahtibu, kâ to patlaban wehl tik gaischi un behdigi leezina notikumi, rihkojotees uf Rigas pilsehtas domneeku wehleschanâm. — Schis behdigais sajukums un politiskâ neispraschana tad ari wainiga pee tam, kâ tagadejâ walsts domê wisai Latweeschu tautai ir tikai weens weenigs aisstahwis Karlsbergs — un tas pats wehl kahds! —, jo sozialdemokratu Preedkalnu un Schihdu Niselowitschu tatschu neweens newar usskatit par Latweeschu taukas preekschstahwjeem.

Un tatschu tahda apweenoschanâs Latweeschu starpâ neween wehlama, bet ari nepeezeeschama, ja Latweeschi grib buht politisks faktors waj spehks, ar kuru jarehkina, uf kuru war pakautees, noslehdsot kompromisus, lihgumus u. t. t., u. t. t. — Bet kamehr Latweeschu atklahtibâ wehl tahdi godkahrigi un nesapratigi jauzeji war spehlet tahdu lomu, kâ lihds schim un kâ to wehl potlaban redsam, tad jau gan tahda apweenoschanâs schobrihd paleek tikai tahda jauka wehleschanâs.

Masas wehstules no Rigas.

IV.

(Latweeschu weenprahtibas jauzeju skaits wairojees.)

Jau sawâ pirmajâ wehstulê no Rigas*) isteizu schaubischanos, waj tikai pilsehtas domneeku wehleschanu leetâ eeguhtâ jaunâ weenprahtiba Latweeschu starpâ ilgi pastahwês, tapehz ka jau toreis „Rigas Apskatâ“ (tagadejâ „Jaunâ Deenas Lapâ“) sahka parohdiees daschi jaukschanas raksti un ari „Dsimtenes Wehstnesis“ jau parahdijâs schajâ jautajumâ drusku diwpusigs. Toreis isteiktâs ruhpes beemschehl tagad leekâs waj pilnigi peepildamees. „J. D. Lapas“ jauzejeem peeweenojees kara beedris „Dsimtenes Wehstnescha“ 13. numurâ, kas sawu gara raschojumu „Latweeschu wehletaji Rigâ senak un tagad“ parakstijis ar burteem —ts. Tâ ka redakzija scho rakstu usnehmusi bes kahdas peesihmes, tad jadomâ, ka wina tam peekriht.

Aiz leekuligas leetischkibas maskas katram apstahkku tuwakam pasinejam is schi raksta uf pirmo azu usmeteenu spihd pretta ihstais un semais noluhls, jaukt un schkelt tik gruhti eeguhto weenprahtibu, zekot neustizibu un schaubas pret schis weenprahtibas eerosinataju, Rigas namneeku beebribu un wisgalwenâ kahrtâ pret winas preekschneeku Fr. Weinbergi, tagadejâs wehleschanu kustibas dsihwako un sparigako waditaju. — Tâ tad ari schoreis, kâ ollasch zitkahrt, Latweeschu weenprahtiba teek trauzeta „no slimigas godkahribas, uspuhtigas eedomibas, saweenotas ar leetas neispraschanu, — no skaudibas un semâm paschlabuma tihkam.“

Atleekâs tâ tad tikai zeriba, ka Latweeschu wehletaju leelakâ, domat un zitadi spehjigakâ daļa neliks maldinatees no scheem behdigeem, patmihligeem jauzejeem, bet paliks ustizami sawai pirmai norunai un islihguma idejai. Tas jazer jo wairak tapehz, ka schee slimigi godkahrigee jauzeji, lai tee ari slehptos aiz kahdeem nebuht burteem, Latweeschu tautas sapratigakai daļai, jau labi pasihstami kâ galwenee pabalstitaji pee Latweeschu tautas eegruhschanas galejâ postâ, asinîs un asarâs, pa tâ saukto „rewoluzijas“ laiku. Ridsineeks.

*) Skat. 2. numurâ: „Pilsehtas domneeku wehleschanas.“

No ahrsemèm.

Meers Balkanu pussalâ

leekâs buht pilnigi nodroschinats. Ar islihgumu starp Austro-Ungariju un Turziju jau bija nowehrstas wisleelakâs kara breesmas; atlikâs wehl tikai strihdus jautajums starp Bulgariju un Turziju, kursch lihds pascham pehdejam brihdim pee politiskâ apwahrschna karajâs kâ draudigs mahkonis. Islihguma sarunas nowilzinajâs pahrak ilgi, tâ ka jau bija jaschaubâs, waj tâs jel maj nowedîs pee wispahr wehlamâ meera mehrka. — Bulgarija gan peedahwaja Turzijai 82 milj. franku leelu

atlihdsibu par sawu neatkaribu, bet Turzija prasija bes tàs wehl kahdu semes strihpu gar Turku-Bulgaru robeschàm, un tam aikol Bulgarija sawukahrt negribeja neka sinat.

Tà leetu stahwoklis weenu brihdi, kà likàs, nopeetni apbroudeja meeru. — Redsot, ka Turzijai un Bulgarijai naw eespehjams teeschi weenotees un ka ilgak kawetees newar, lai neiszeltos breesmas, Kreewijas waldiba nolehma peedahwat sawu starpneezibu, lai abas walstis waretu istikt ahrà no gruhtà stahwokka. Preekschlikuma kodols schahds: Kà sinams, Turzijai wairak gadus wehl nohksees maksat Kreewijai kara atlihdsibu, nemot wehrà 1882. gada konwenziju. Tà ka Bulgarija ir gatawa maksat Turzijai 82 milj. franku atlihdsibas, tad Kreewija, kurai no Turzijas nahkàs daudz wairak par scho sumu, leek preekschà likwidet scho maksu tahdà kahrtà, ka Bulgarija aisnem pee winas ne wairak par 82 milj franku pret mehreneem prozenteem, pee kam Kreewija neprasis pehz kontroles teesibàm waj sewischkàm garantijàm, bes kuràm Bulgarija pee togadejeem apstahkleem beesin waj waretu dabut schahdu sumu uz Eiropas tirgus. Otrkahrt, tà ka Turzija aprehkinajusi sawus saudejumus leelakus nekà 82 milj. franku, tad Kreewija leek preekschà stahtees ar winu sakarà, lai waretu pilnigi apmeerinat winas prasibas, dodot, warbuht, tai eespehju kapitaliset sinamu daudzumu ikgadeju nomaksu. Prozenti, kurus Kreewijai maksàs Bulgarija par 82 milj. leelo aisnehmumu, dos Kreewijas walsts rentejai eespehju, nokahrtot scho finanzielo usnehmumu bes kahdeem materieleem saudejumeem. Tagad Bulgarijas waldiba ir isteikusi, ka wina prinzipà peekriht schim preekschlikumam, un lai gan Turzija wehl naw atbildejusi, tad tomehr ir eemesls domat ka ari tur Kreewijas preekschlikumu war usnemt ar peekrischanu. Par sawu preekschlikumu Kreewu waldiba posinojuse ari wisàm zitàm leelwalstim kuras paralstijuschas Berlines traktatu.

Wahzija. Keisars Wilhelms islaidis „Waldibas Sinotajà" rakstu, kurà winsch issaka sirsnigu pateizibu par winam, 50. dsimumdeenas gadijumà, parahditu padewibu un lihdsjuhtibu no Wahzijas pawalsineeku puses, no waldibas eestahdem, beedribam u. t. t. Keisariskà pateiziba teek issazita ari ahrsemes dsihwojoscheem Wahzeescheem, kuri minetà deenà wina ustizibà un padewibà atzerejuschees.

— Sozialdemokrati tà Berlinê, kà zitur farihko lielàs demonstrazijas par labu wispahrigas balss teesibas eewestschanai, zekot deputatus Pruhschu saeimà. — Pee tam beeschi ween notikuschas asas sadursmes starp polizijas kahrtibneekeem un newaldameem demonstranteem.

No eekschsemèm.

Semneeku klauschu semes ispirkschana Baltijà.

Eelschleetu ministrijà teek isstrahdats likuma projekts par semneeku klauschu un nomas semes ispirkschanu tàs muischàs, kuras Wischehligi dahwatas Baltijas gubernu muischneezibàm preeksch landratu un zitu muischneezibas eerehdnu usturescha nas, kà ari wispahrigàm wajadsibàm.

Tahdu muischu skaits ir 24. Ispirkschanai nolemtas ap 1150 daschada leeluma semneeku mahjas 1,356,615 rubl. kopwehrtibà. Lihds 3. marta 1882. gada Wisaugstaka ukasa isskudinaschanas noslehgtee pirkschanas kontrakti palikschot spehkà sem ta noteikuma, ka Widsemes muischneezibai uz pahrdoto semneeku semi nepaliks nekahdas teesibas, kas saweenotas ar galwenàs muischas ihpaschumu. 14. julijà 1867. g. Wisaugstaki apstiprinatais ministru komitejas lehmums, pehz kura atkauts pahrdot semneeku semi no Kursemes muischneezibai dahwatàm muischàm, teek atzelts. No muischneezibas par brihwu eerahdita skolu seme paleek skolu ihpaschumà. Semneeku semi warès pirkt kà atsewischkas personas, tà ari pagasti. Wairaku gruntsgabalu nomneeki brihksi pirkt tikai weenu noteiktu daku, ja ir apakschrentneeki, tad seme japahrdod pehdejeem. Ja par gruntsgabalu eet publiski zeli, tad pirkschana noteek pehz weetneeku pulka spreeduma. Ispirkschana notiks uz 1886. gada rentes pamata, kapitalisejot scho renti ar 5 prozenti, kà ari uz 1886. g. aprehkinato naturalklauschu pamata, ja tahdas dotas muischai par labu. Igaunijà pee schahdà kahrtà aprehkinatàs sumas nahk wehl klaht mescha wehrtiba uz atteezigà gruntsgabala, tàpat pehz 1886. g. zenas. Uz mineteem gruntsgabaleem atrodoschàs ehkas neteek sewischki eerehkinatas.

„Gol. M."

Augsta amata wihra apzeetinaschana.

Peterburgà, 19. janwarî. Wakar, pulst. 12 deenà, uz sewischki swarigu leetu ismekleschanas teesnescha lehmuma, pehz ilgas kratischanas aresteets un eeslodsits zeetumà bijuschais polizijas departamenta direktors Lopuchins. Pa kratischanas laiku Lopuchina dsihwokli atrodàs Peterburgas teesu palatas prokurors weens wina beedrs un polizijas komanda.

Pehz ahrsemju preses sinam, inscheneers Jekno Asews, kursch peedereja pee slepenas beedribas, kura sauzàs par sozialrewoluzionaru partiju un peegahdaja ismekleschanas polizijas organeem sinas par minetàs grupas nosedsigeem nodomeem, peenahkts tagad no grupas beedreem, ka winsch sasinajees ar poliziju. Pee schis Asewa darbibas zelschanas gaismà nehmis dalibu bijuschais polizijas departamenta direktors, atwalinats ihstens walsts padomneeks Alekfejs Aleksandrowitschs Lopuchins. Pehz ismekleschanas schaî leetà israhdijees, ka Lopuchins pateeschom peegahdajis minetai rewoluzionaru partijai peerahdijumus pret Asewu, kuri Lopuchinam bija sinami no agraka deenasta laika minetà amatà. Tahdu Lopuchina aisrahdijumu teesibas sekas bija Asewa isslehgschana no partijas, un pehdejam tika nemta eespehja, pasinot polizijai par tàs sabeedribas nosedsigajeem planeem, kura stahdijuse sew par mehrki — isdarit wisswarigakos teroristiskos aktus. Schak leetà sawaktais materials dewa eemesli uzsahkt eepreekscheju ismekleschanu. Pehz tam, kad pee Lopuchina bija isdarita kratischana, winu aresteja, un pret winu kà pret apwainotu zelta suhdsiba.

Usaizinajums.

Rigas Laukfaimneezibas Zentralbeedribas lopkopibas sekzija gribedama isplatit tautà pareisus eeskatus par muhsu lopkopibu, sirgkopibu un zuhkkopibu, farihkos 16. un 17. februarî 1909. g. Rigà. pirmo wispahrejo lopkopju sapulzi. Weizinadama scho sekzijas pasahkumu, Rigas Latw. Beedriba atwehleja sapulzei sawas interim-teatra telpas, kuràs ir telpas lihds 1700 apmekletajeem, lai teescham wisi eeintresetee laukfaimneeki waretu nemt pee sapulzes dalibu. Uz sapulzes pirmo deenu 16. februarî ir nolemti sekoschee preekschlasijumi:

1) Lopkopibas tagadejais stahwoklis Baltijà un tàs nahkamee mehrki, no weterinarinspektora K. Kalnina, Rigà;

2) Lihdsekli lopkopibas pazelschanai, no redaktora agronoma H. Zelmina;

3) Par mahjlopu aklimatisoziju, no aprinka weterinarahrsta A. Peterfona, Jaun-Jelgawà;

4) Lopu ehdinaschana, kopschana un suga Latweeschu masgruntneezibàs, no K. Kalnina, Skulbergi;

5) Bullu stozijas no instruktora A. Eimana;

6) Par noderigakàm lopu sugam, no agronoma H. Zelmina;

7) Par daschadam gowu sugam, no agronoma K. Ulmana;

8) Par peenu lopu pahrraugu beedribam, no K. Seltina, Westeenà;

9) Spehka baribas nosihme un eepirkschana, no agronoma J. Wahrsberga, Rigà;

10) Par spehka baribas tabelem, no agronoma kulturtechnika J. Laursona.

Uz otru sapulzes deenu, 17. februarî:

1) Sirgkopibas tagadejais stahwoklis Baltijà, no Zehsu aprinka weterinar-ahrsta P. Osolina;

2) Sirgkopibas stahwokla pazelschanai wehlamee lihdsekli, no J. Brauna, Braunsbergi;

3) Par sirgkopibu, no weterinar-ahrsta A. Peterfona, Jaun-Jelgawà;

4) Nepaejeet garam Somu sirgam, no laukf. beedribas „Grauda" preekschneeka W. Silina, Raudenê;

5) Par noderigakam sirgu sugam, no P. Osolina, Putschurgà;

6) Par lopkopibas produktu ismantoschanu un kopmoderneezibam, no instruktora A. Eimana;

7) Kas jadara preeksch muhsu zuhkkopibas, pazelschanas, no O. Schulmes. Rigà;

8) Zuhkkopibas tagadejais stahwoklis, ta pazelschana un suga, no instruktora A. Eimana.

Bes sche mineteem preekschlasijumeem ir wehl kahdi apsoliti un zerams, ka pat wehl no jauna kahdi peenahks klaht, tapehz walde patur teesibu sche minetos preekschlasijumus pehz wajadsibas pahrgrozit, peelaischot nolasit tik daudz, zik ween laiks to atlaus. Pehz katra preekschnesuma sekos debates. Lai katrai deenai nolemtos darbus teescham weiktu, tad nodomats sapulzes sahkt plkst. 10 rihtà un turpinat tàs lihds 12 wakarà. Par peedalischanos jamaksà par àbam deenam 50 kap.

Lai teescham sapulze sasneegtu no winas farihkotajeem zereto mehrki, tad koti wehlams, lai muhsu lopkopji — laukfaimneeki nemtu pee tàs wispluschko dalibu. Tapehz neween wisas laukfaimneezibas un to weizinatajas beedribas, bet ikkatrs, kam ween ruhp muhsu laukfaimneezibas pazelschana, teek luhgts ruhpetees zik un kà ween spehj par sapulzes labu apmelleschanu un isdoschanos.

Par weenu no wisderigakeem lopkopibas pazelschanas lihdsekleem wisàs kulturas walstìs israhdijuschàs peena lopu pahrraugu beedribas un tàs ari schogad sahk pee mums isplatitees eewehrojamà skaità, tapehz sekzija uz scho sapulzi usaizina eerastees wisus darbà esoschus pahrraugus un ari landbatus, kuri gribetu uz preekschu eenemt pahrraugu weetas. Lai eewestu wisàs pahrraugu beedribàs weenadu darbibu, tad 18. februarî sch. g. sekzija farihkos, sem weterinar-inspektora K. Kalnina un instruktoru H. Zelmina un A. Eimana kgu wadibas, sarunas ar pahrraugeem un dos teem, sapulzê eenemto lehmumu ispildischanai dsihwê, wajadsigos aisrahdijumus.

Sekzija luhds wisus Latweeschu laikrakstus, kas ween ruhpejas par muhsu laukfaimneezibas pazelschanu, nodrukat scho usaizinajumu.

R. L. Z. Walde.

Usaizinajums.

Rigas Latw. Beedribas Sinibu Komisija ar scho usaizina wisus tos truhzigos studentus, kuri apmetlê Kreewijas augstskolas un wehlas dabut sawu pagahjuschà semestrî sanemto Mengeka, Lasdina, Subra un tà saukto postahwigo (50 rbl. semestrî) stipendijas pagarinaschanu, waj ari eeguht tàs no jauna, — greestees pee winas (ул. Паууччи № 13) wehlakais lihds 5. februarim sch. g. ar atteezigu luhgumu, peeleekot klaht sekoschus dokumentus:

a) lihdschinejeem stipendiateem:
1) apleezibu, kà studê tekoschà semestrî,
2) apleezibu par tekmèm studijàs;
b) jauneem reflektanteem bes tam wehl
3) truhzibas apleezibu un
4) Ihsu dsihwes aprakstu.

Stipendijas isspreedìs schoreis wehl pehz lihdschinejas kahrtibas.

Sin. Kom. preekschneeks.

Semes trihze Leetawà.

„Kurjer Litowski" Wilnà sino, ka daudz weetàs Leetawà pehdejà laikà notikuse semes trihze. Sewischki tas esot peerahdits Bistrizas sahdschà, netahk no Besdanij stazijas. Weenà weetà seme pahrplihsuse.

Rweles pilsehtas wehleschanu leetà.

Pehdigà pahrsuhdsibas deenà pret Reweles pilsehtas domneeku wehleschanàm eesneegta pahrsuhdsiba. Tà atteezotees uz wehleschanàm wisàs 6 wehleschanas eezirknàs; bet zeriba uz eewehroschanu tai esot tik otrà eezirknî, tadehl ka te Igaunu-Kreewu majoritate bijusi koti masa, un tadehl ari kahdi masi kahrtibas pahrkahpumi war buht bijuschi isschkiroschi. Galwenais suhdsibas aisrahdijums esot, ka pee balsoschanas peelaistas daschas personas, kuràm wehl nebijis 25 gadu wezums.

Peterburgà, 20. janwarî. Senatà sahka isteesat bijuschà Nischnij-Nowgorodas gubernatora barona Frederikса prahwu. Preekschsehdetajs — senators Smitens. Apwaino wirsprokurora beedra weetas ispilditajs Makarows. Aisstahw swehrinats adwokats Holschtschewnikows. Frederiksu apwaino uz soda likuma otràs dalas 341. un pirmàs dalas 373. panta pamata, t. i., ka winsch buhdams par gubernatoru, peelaidis nelikumigu deenasta nolaidibu un pahrkahpis sawa amata waru, noslehgdams 4. julijà 1906. g. ar Lidwaku lihgumu, pehz kura pehdejam bij japeegahdà 500,000 pudu sehklas rudsu preeksch gubernas eedsihwotajeem, kuri bij zeetuschi no neraschas. Ar nodomu, aiz mantkahrigeem noluhkeem winsch naw darbojees krona un eedsihwojoju labà, bet dewis Lidwalam daschadus atweeglinajumus naudas sinà un wehlak peenehmis par to dahwanas no Lidwala, papreeksch 5000 rbl. un pehz tam 25,000 franku. — Senatà nolasija apwainoschanas aktu pret baronu Frederiksu. Frederiks sewi par wainigu neatsinàs. Noklausschinaja 6 leezineekus, kuri peedalijuschees Nischnij-Nowgorodas gubernas leetu komisijas sehdê 4. julijà 1906. g. Pehz winu isteikumeem Frederiks pehz pasinojuma par daschu wairak pastellejumu peegahbatajeem eeteizis kà solidu peegahbataju, Lidwalu. Komisija usdewa Frederiksam noslehgt lihgumu ar Lidwalu waj ar kahdu zitu usnehmeju, skatotees pehz ta, kursch to usnemsees sem waldibai isdewigakeem noteikumeem. Plaschaku leezibu dewa Obtjaschnows, kursch aisrahdija, ka Lidwals labibu peegahbajis nekahrtigi. Kronim zaur to zehluschees desmiteem tuhkstoschu rbl. leeli leeki isdewumi. Pehz Lidwala lihguma kopijas nolasischanas sehdi slehdsa. Sehdi turpinàs 21. janwarî, no rihta.

— „Slowo" redaktoram Feborowam uslikts 2000 rbl. leels sods par raksteem: „Uz Schipkas wiszaur meers" un „Mehrkis un lihdsekli".

— Kronstadtes Jahna atraitnei, kà „Herolds" sino, Wisaugstaki aikauti 4000 rbl. leela pensija gadà. Swehtà sinoda usdewumà 40,000 miruschà Jahna Sergijewa portrejas tiskschot peesuhtitas wisàm basnizas skolàm Kreewijà, lai tàs peekahrtu katrà skolà labi redsamà weetà.

Widseme.

No Rigas. Rigas Latweeschu (interim-) teatris ar 17. janwaui eesahka israhdit „tautas israhdes". Kà pirmo schohdu „tautas israhdi" atklahja ar Rud. Blaumana lugu „Pasudusch is dehls." Schahdu tautas israhschu sarihkoschanu noluhks ir tas, lai wisi masturigee waretu par lehtu eeejas maksu dabut redset ari labas teatra israhdes. Tas, no weenas puses nemot, ir teizams pasahkums, bet, no otras puses skatotees — ir koti noschehlojami, ja schahdas labas teatra israhdes apmeklè zilweki, kuri naw wehl nahkuschi pee saprashanas, ka teatra israhdem ir daudz leelaka, daudz dsilaka nosihme, nekà wini uz to skatas. Wispahrigi sakot, labu teatra israhschu zeenitaju latweescheem ir daudz, no kam to war spreest kad wehl agrak Latweeschu Beedribas nama sahle, lai gan eeejas maksa nebija lehtà (galerija 40 kap) bija weenmehr pahrpildita. Un apmeletaji pa leelakai daksai bija zilweki, kas gahja meklet gara bagatibu, smehlàs mahzibu preeksch paschu dsihwes noderigu un lihdz ar to pabalstija teatra mahksla. Bet ja mehs apluhkojam tagad to publiku, kahda apmeklè lehtàs teatra israhdes, tad ir tihri jabrihnàs, kur tahdi zilweki ir raduschees. Pat zirkà naw tà troksczna, naw to mulkigo peesihmju par akteereem, kahdas dsird no teatru galerijam. Ir taischu tomehr zilweki, kas par otra zeeschanam, sahpem, waideem, asaram war gahrschi pasmeetees. Un zik naw dsirdets no dascha laba schahds teizeens: „E!, brohlit ka tu buhtu bijis „tejatarî", tad tu gan buhtu babujis ko smeetees! Kà tur weens noschahwàs un weens uhdeni eelehza! Es tew saku: ir wehrts par 20 kapeiku tahdus jokus redset!" — Un daudz schahdu zilweku wehl pasaulê kureem ne jausmas naw no humanitates. Schahdas lehtas teatra israhdes ir taisni par somaitaschanu tahdeem zilweeem, kuri dramàs jokus redz un tragedijàs — komedijas. Tas jau ir redsams pee Jaunà Rigas Latweeschu teatra, kur gandrihs puse ir strahdneeku-brihwbiksschu, ka tu zilweks gana gribetis dsirdet akteeru balsis, bet tad tew apkahrt ruhz un dun kà bischu strops, tad labak aisnem zeeti ausis un skatees, zik tew ar redsi no wisa ta ir eespehjams nojehgt. Dascha laba pahrscha mihligà istureschanàs wehrsch uz sewi wairak wehribas, nekà teatra israhde. Tahdi ir muhsu lehto teatra israhschu apmeletaji galerijàs, protams ari ne wisi, bet leelakà daka. Buhtu wehlams gan tahdeem labak kur zitur sawas desmit — dimdesmit kapeikas isleetot, nekà eet uz teatri un nopeetnus klausitajus trauzet.

—m—

Redakzijas peesihme. Augschà isteikteem spreedumeem un domam daschà sinà nebuht newaram peekrist. — Pirmkahrt jaatsihst, ka teatra wadiba dara pilnigi pareisi, farihkodama tahdas lehtas israhdes, kuràs uzwed teescham treetnas, kodoligas lugas. Kad leelà kauschu masa tahdas lugas wehl neprot pilnam zeenit, neweetà smejotees un nepeederigi trokschnojot, tad tas nebuht naw arguments pret, bet gan taisni — preeksch tahdam israhdem. — Leelà masa, luhk, isaudsinama

uſ lugu pareiſu ſapraſchanu; teatris jau ari zitadi newaretu lahgi iſpildit ſawu augſto un ſwehto tautas audſinaſchanas noluhku. — Ar pazeetibu un gudru ſinu ari muhſu iſglihtibas pabehrni eeradinami un eeaudſinami teatra mahkſlas pareiſâ ſapraſchanâ. Un tas, luhk, baudſ weeglak un teeſchak panahkams, teatra iſrahdes ſarihkojot, nekâ warbuht aplinkus zaur rakſteem un neſia lahdeem preekſchneſumeem. — Otrkahrt, ja kur kahdâs teatra telpâs noteek publikas ſtarpâ pahrak nepeeklahjiga un peebaufiga uſweſchanâs, tad tur ſtatſchu leelakâ waina uſkraujama nepeeteekoſchai, nolaibigai mahjas kahrtibai, kurai jatop apſinigakai un ſtingrakai, kurâ ſinâ gan nenoleedſami atteezigâ teatra wadiba un walde war ſawukahrt baudſ ko darit.

— **Apteeku pretſchu pahrdotawu turetajeem** peeſuhtits 2. janwarî Widſemes gubernas waldes tirdſneezibas nodalai zirkulars no 1907. gada 18. dezembra ar Nr. 5176 kurâ zeeſchi aiſleegts pahrdot preſerwatiwus, t. i. aiſſargu lihdſekkus pret gruhtneezibu un miſadus ſlepenus ahrſtneezibas lihdſekkus beſ ihpaſchas minetâs ahrſtneezibas nodokas aizlaujas. l.

— **Par ſlepkawàm** peenahkti un nodoti teeſai jau teeſibas ſaudejuſchais Rigas ſtrahdneeku okladiſts Grigorijs Mikulins (26 gadus wecs) un dſimuſe muiſchneeze Eliſabete Woitkewitſch (32 g. w.). Leetas apſtahkli ſchahdi: Pehrnâ 15 oktobra wakarâ Witebſkas eelâ atrada pee nama № 8 beſ ſamanas maſpilſoni Nikolaju Tarafowu, kas zelâ uſ ſlimnizu nomira. Winſch bija nahwigi eewainots ar 4 duhreeneem galwâ, kaklâ, kruhtîs un mugurâ. Wini iſwiſinojuſchi Tarafowu no wina dſihwokla tajâ paſchâ eelâ № 14 un Mikulins winu noduhris uſ eelas. Slepkawibas zehlonis bijis tas, ka Tarafows apwainojis Mikulina mihkako Woitkewitſchs, par ko wini tam atreebuſchees.

— **Darba truhkuma** dehl treſchdeen, 21. janwarî Fenikſa fabrikâ atlaida 60 ſtrahdneekus no nodokas, kurâ palikſ wairs tikai 20 ſtrahdneeki. Seſtdeen wineem jau iſdots aprehkins. Ari daſchâs zitâs fabrikâs un ruhpneezibas eeſtahdês darba truhkums peenemotees. o.

— **Rigas pilſehtas iſdewumi par tautas iſglihtibu.** Preekſch eeſtahdem tautas iſglihtibas weizinaſchanai 1907. g. (1908. g. aprehkini wehl naw ſaſtahditi) Rigas pilſehta iſdewuſe 405 538 r. 82 k. jeb no wiſeem pilſehtas iſdewumeem ar 6 890,757 r. 60 k. ap ſeptinpadſmito daku. Schahdas eeſtahdes ir daſchadas, bet pirmâ galâ, ſaprotams, ſkolas. Ihſumâ loti der eepoſihtees ar katru no ſchâm eeſtahdem ſewiſchki winu eenehmumu un iſdewumu ſinâ. Tâ tad wiſpirms ar ſkolam: 1. Pilſehtas widejâs ſkolas. Schai ſkola ſchkirai peeſkaitamas: puiſenu gimnaſija un realſkola, 6 klaſigâ meitenu ſkola, puiſenu tirdſneezibas ſkola un preekſch diweem gadeem eerihkotâ mahkſlas ſkola. Tâ tad widejo ſkolu ir Rigas pilſehtai 5. Puiſenu gimnaſijas eenehmumi bija 33 701 r. 48 k., bet iſdewumi 62 787 r. 89 k.; pilſehta peemakſaja 29,731 r. Puiſenu realſkolâ eenehma 31 850 r. 79 k., bet iſdewa 68 010 rbl. 79 kap.; pilſehta peemakſaja 36,160 r. Meitenu 6-klaſigâs ſkolas eenehmums bija 24,298 r. 95 k. un iſdewumi 44,122 r. 49 k. Pilſehtas pabalſts — 19,824 rbl. 24 kap. Puiſenu tirdſneezibas ſkolâ eenehma tikai 7136 r., bet iſdewa 26,047 r. 68 k., tâ ka pilſehta peemakſaja 18,911 r. 68 k. Jaunâs mahkſlas ſkolas eenehmumi ir 4645 r. un iſdewumi 8750 r.; pilſehta peemakſaja 4105 r. Tâ tad wiſâs 5 widejâs mahzibas eeſtahdês eenemti 101,592 r. 24 k. un iſdoti 209,718 r 85 k., no kureem pilſehta ſamakſajuſe **108,721 r. 92 k.** Pilſehtas eedſihwotaju ſkaitu rehkina uſ 335,000 dweſelem, tâ ka no katras iſnahk preekſch widejâm ſkolâm ap 32 k. —nis.

Aſaru peldu weetas paplaſchinaſchana. Aſaru peldu weetu ihpaſchneeks barons Firks nodomajis ar ſcho gadu ſahkot eewehrojamâ mehrâ paplaſchinat Aſaru peldu weetu waſarnitſchu nometni, uſ ko jau dabujis atteezigu atkauju. Schim nolukam barons Firks ſahzis iſrentet ſawu 1¼ werſtes plaſcho meſcha gabalu, kas atrodas eepretim tagadejâm Aſaru waſarnizam dſelſzeka linijas kreiſajâ puſê, ſkaitot no Rigas puſes. Schis meſcha gabals, kas ſahkas no Karlsbades robeſcham lihdſ pat Aſaru linijas beigam, teek eedalits 280 maſos apgabalos, kurus iſihrê preekſch jaunu waſarnitſchu zelſchanas, kâ dſirdams, par 30 r. gada nomas no katra, kas tur wehletos uſzelt dſihwojamas ehkas preekſch peldu weeſeem. Uſ ſcheem 280 atſewiſchkeem gruntegabaleem jau peteikuſchees pahri par 700 nomneeku. Lai nowehrſtu ſpekuloziju, tad katrai perſonai iſnomâs tikai pa weenam ſchahdam gruntsgabalam un pee tam ar norunu, ka ſchee ſemes gabali nedrihkſt tikt iſleetoti preekſch ogu plantazijam un tamlihdſigeem uſnehmumeem, bet weenigi preekſch waſarnitſchu zelſchanas. Iſnomajamee gabali eedaliti pagaidam, pee kam eerahditas weetas preekſch eelam, nepeezeeſchameem laukumeem u. t. t. pehz tagadejo Wezo-Aſaru, kâ tos uſ preekſchu ſaukſchot, parauga un kahrtibas. Scho gruntsgabalu galigu ſadaliſchanu iſdariſchot ſcha mehneſcha beigâs waj februara ſahkumâ. Meſcha nozirſchana patlaban jau ſahkuſees un jau zel daſchas waſarnizas, lai ar peldu ſeſonas ſahkſchanos tanîs jau waretu uſnemt peldu weeſus. Waſarnizas ſneegſees lihdſ bijuſchai Aſaru Sanatorijas ſtazijai, kura ar ſcho peldu weetu paplaſchinaſchanu ari warbuht atkal ſahls darbotees, kâ tas bija ſenak. Zaur ſchahdu barona Firkſa rihzibu Aſaru peldu weetas tiks uſ otrtik paplaſchinatas un eeneſis ſchim apgabalam jaunu dſihwibu un roſibu, kas ſagaidams wehl wairak ari tadehl, ka ar nahkoſchu waſaru uſ tureeni grib pahrzeltees ari kahda gimnaſija no Rigas. Wiſpahrigi ſagaidams, ka ar pawaſari ſche ſahkſees ihſs buhwes drudſis, bet peldu weeſi zaur to atkal zerê uſ dſihwoklu zenu kriſchanu, kas pehdejâ laikâ bija pawiſam augſtas.

No Alderu muiſchinas, pee Rigas. 13. janwarî 31 g. wezais Mikelis Leepinſch eeſrita tik nelaimigi pa trepêm pagrabâ, ka uſ weetas noſitâs. p.

No Laudonas-Odſeenas. Ari muhſu pagaſta dſihwe ſahk pehz wiſeem uſtrauzoſcheem gadeem ſawu paraſto gaitu. Bet lihdſ ar weerigo dſihwi parahdâs daſchas dſihwes launâs puſes. Tâ par ſliktu paradumu muhſu pagaſtâ waretu atſihmet ſtiprâ mahjas alus dariſchanu, no kura weetâm rudenôs un pa ſwehtkeem tâ apreibinajâs, ka daſchreiſ aiſmirſtâs wiſi ſabeedriſkas dſihwes peenahkumus. — Ari ſagli ſchur tur parahdâs, bet zaur weetejâs polizijas ſtingru uſſtahſchanos tahdi nakts putni drihſ ween atrod wineem peenahzigo weetu. X.

No Lehdurgas. Kordaſchu pusmuiſchâ Intſchukalna 6. janwarî Peters Grigulis ſadauſijis aiſ neziga eemeſla ſawu wezo tehwu Juri tik neganti, ka tam eelauſtas 2 ribas. Negantais dehls nodots teeſai. l.

No Burtneekeem. Jauna gada beenâ pehz wezum weza paraduma muhſu draudſes gans no kanzeles paſneedſa ſtatiſtiſkas ſinas par draudſi. 1908. gadâ muhſu draudſê dſimuſchi 64 puiſeni un 57 meitenes, kopâ 121 behrns, to ſtarpâ 8 ahrlaulibâ, bet miruſchi 32 wihreeſchi un 47 ſeeweetes, kopâ 79, ta ka draudſe wairojuſies par 41 lozekleem. Eeſwehtiti 46 puiſchi un 47 meitas; uſſaukti 49 pahri, bet laulati ſchajâ baſnizâ 35 pahri. Pee ſw. beewgalda peerakſtijuſchâs 6083 perſonas, kamehr baudijuſchi tikai 3003, tâ tad wairak kâ puſe atrahwuſies. Scho gabijumu muhſu draudſes gans peemineja ar leelako noſkumſchanu, ka muhſu iſglihtotas draudſes lozekli atſtahj ſawu Deewu un to noleedſ nodadamees par baudſ paſaules preekeem. Sewiſchki ſahpigi eſot jaatſihſt, ka pat daſchi namu tehwi atkrihtot no baſnizas un winas ſwehtdeenu eeſtahdijumeem un pat mehginajot ſawus apaſchneekus atgreeſt, ſobodamees par teem, kas wehl naw aiſmirſuſchi zeku uſ ſawu Deewa namu. Tadehl winſch ſirſnigi luhdſa, ja ari pats netizot, nelikt otram ſchkehrſchkus zeklâ, kam wehl gars neſâs uſ baſnizu un deewwahrdeem, bet tizigos laudis luhdſa wiſeem ſpehkeem weizinat ihſtu kriſtigu un deewbijigu dſihwi muhſu draudſi un jauno paaudſi aubinat Kriſtus garâ. Lai Deews dod, ka wina luhgſchanas buhtu atraduſchas dſirdigos auſis.

Burtneezeets.

No Raunas. Par agrarbankas rihzibu kahds ſinotajs „Dſimtenes Wehſtneſi" jo ruhgti ſchehlojas: Raunenbleeſcheem no agrarbankas puſes tizis apſolits, ka wiſu, tâ muiſchas, kâ ſemneeku ſemi pahrdoſchot, pee kam paſiawaſchâs robeſchas groſitas netiſſchot, ſemneeku paſchu uſzeltâs ehkas pirkſchanas zenâ neeerehkinaſchot, pate iſmaſkaſchanas zena gadâ nepahrſneegſchot tagadejo nomas leelumu. Lihdſ mahju eepirkſchanai kokus wiſâm wajadſibâm, pahrdotâs muiſchas ſemes apbuhweſchanai un mahju remonteem doſchot par brihwu, bet pee pirkſchanas weenigi leelakee koki uſ ſemneeka paſcha ſemes buhſchot mahjas pirzejam ſem tirgus zenas jaatpehrk u. t. t. Bet brihſ ween tika noleegti lihdſ ſchim pagaſta un draudſes wajadſibam par welti dotee koki, paaugſtinata lihdſſchinejâ ſaimneekeem pahrdodamâs malkas zena (par 20 proz.) u. t. t. Ihſto treezeenu muhſu zeribas dabuja tikai pagahjuſchâ waſarâ, kad kahdâ jaukâ deenâ tika apmehram 24 weetejo, labak uſkopto mahju un puſmuiſchu rentneeki iſſaukti pee pagaſta teeſas, kur agrarbankas pilnwarneeks, wiſeem par leelu iſbrihneſchanos, wineem uſteiza no winneem nomatâs mahjas. Nomneeki pahrſuhdſeja pee wirſteeſas, kura, pamatodamâs uſ formaleem eemeſleem, atſina mineto nomas weetu uſſaziſchanu par nelikumigu. Neraugotees uſ to agrarbankas nodokas pahrwaldîtaja kungi patlaban peenem ſchim nomas weetâm jaunus nomneekus — wairak maſſatajus. Jau iſdotas Teikmanu mahjas kurâs winu tagadejais nomneeks G. ſabuhweſis wiſas wehrtigas muhra ehkas, kâ ari wiſpahrigi pazehlis par weenâm no preekſchſihmigakâm ſaimneezibâm, tapat ari labi uſkoptâs P. un W. mahjas, un tâ tas, kâ rahdâs, turpinaſees tahlak. Labak uſkoptâm mahjâm, kur ehku remonts nekahdu upuru wairs neproſa, weenmehr radiſees nomas pahrſolitaji. Patlaban teek ari mehriti un taſeti mineto mahju meſchi, kuri, neraugotees uſ nomneeka luhgumu un proteſteem, tiſchot pahrdoti koku uſpirzejeem. Aprahdot augſchâ minetos faktus un aiſrahdot, ka zaur tik nenoteiktu wecteju ſemkopju ſtahwokli, winôs eeſtahjees manams aiſlahbums ſawu ſaimneezibu kahrtigâ kopſchanâ, daſchi ſaimneeki, kuru mahjas iſrentetas ziteem, nobraukuſchi pee walſts domneeka barona Meiendorfa, un luhguſchi, lai tas walſts domê paruhpetos, ka agrarbanka jo brihſ kertos pee nomas weetu pahrdoſchanas, eewehrojot nomneeku preekſchrozibas u. t. t.

Kurſeme.

No Schenbergas. Daſchadas ſinas. Pee mums ir wehl ſtipri manamas tumſibas pehdas, lai gan ir wihri kas tumſibas pliwuru wehlâs iſnihzinat, bet tas naw un naw wehl eeſpehjams, jo ſcheſeeneeſchi par baudſ zeeti pee tâs wehl turas.

Te gribu maſ wahrdeem peewest ſkaidru peerahdijumu, par muhſu pagaſta aiſſtahwju jeb weetneeku darbibu pret gaiſmas leetu, ko nupat tee iſrahdijuſchi ſcha gada pirmajâ ſehdê.

Weetejais pagaſta wezakais uſ daſchu gaiſmas draugu pamudinajumu, ſcha gada pirmajâ weetneeku ſehdê lizis weetneekeem preekſchâ preekſchlikumu par kahdas augſtakas ſkolas dibinaſchanu Schenbergê, uſ ko weetneeki, iſnemot daſchus, gandrihſ weenâ mutê atbildejuſchi, ka tas neeſot eeſpehjams, jo galwas naudu ne par matu wairs newarot paaugſtinat, lai gan, ja ſkatamees uſ ziteem pagaſteem, mums ta ſamehrâ nemaſ leelaka naw, ja ne maſaka. Tapehz ſcheſeeneeſchi, atwereet azis, ja uſ preekſchu ſew wehl wehleſeet weetneekus, wehleet tik tahdus, kas paſchi plaſchaku iſglihtibu dabujuſchi, tee ſapratiſ juhſu un juhſu jaunâs paaudſes wajadſibas.

Un wehl kas, kas pee mums ir par loti launu. Dſertuwe jeb krogs pee mums neteek taiſits zeet neweenâ ſapulzes beenâ, kuras ſarihko pagaſta walde kâ ari teeſa, lai gan zitur, kâ es ſinu, taiſa ſchis eeſtahdes zeet, bet ſcheſeeneeſchi to nemaſ neeewehro. Te buhtu wehlams, ka peenahzigas eeſtahdes gahdatu, ka tanîs beenâs dſertuwe tiktu ſlehgta.

Zitadi pee mums eet deeſgan jautri: iſrihkojumus mums iſrihko weetejâ ſahtibas beedriba deeſgan beeſchi, kurus wiſus ari deeſgan labi apmeklejam. Sahtibas beedribu mums nodibinaja bijuſchais Schenbergas polihga mahzitajs Daukanta kgs un projam eedams pat atdahwinaja beedribai ſawu bibliteku, kura ſaſtahw no wairak ſimtu ſehjumeem. Tâ tad newaram neko ſuhrotees: mums nu ir ſawa beedriba, kur iſrihko ſaweeſigus wakarus un ari ſawa biblioteka, ko wakos brihſchôs pakawet laiku ar kaut ko derigu mahzitees.

Paaudſis pee mums deeſgan labi, tâ rudſi, kâ waſareja. Seena un ahbolina roſcha gan ſchogad pee mums bij tahda pawahja, bet labam laikam paſtahwot, mehs loti labi nowahzam; gan jau ari ar to iſtikſim, ja Deews palihdſês, tad ſchogad beſ truhkumeem tikſim zauri. Kriſtaps.

No Jelgawas.

Weetejo ſkolu ſkoleni iſrihkoja ſwehtdeen 18. janwarî fazihkſti flidu ſtreeſchanâ. Tika iſdalitas ari wairakas goda ſihmes. Eewehrojot aukſto laiku un wehju ſtreeſchanâs nebija wiſai iſdewiga, kâ ari apmeklets bij maſ. Swehtdeen, 25. janwarî, buhs tahda pat fazihkſte ſemako klaſu ſkoleneem.

Traki ſuni. Pehdejâs deenâs teitan eeſkrehjis, kâ domajams, no lauteem, kahds traks neleels raibs ſchunelis, un aprehjis ſcheſeeneeſcheem pawiſam kahdus 12 tſchetrkahjus, kas tad iſtlihſdami pa pilſehtu un apkahrtni, apdraudê katru ar kreetnu nuhju neapbrunojuſchos pretimnahzeju. Kâ dſirdams, tad ari ſakoſts no traka ſuna kahds lauzeneeks, kas nahzis uſ pilſehtu; tas drihſumâ nofuhtits uſ Peterburgu un eegahdats Paſtera dſeedinaſchanas eeſtahdê dehl iſweſeloſchanâs. Dehl ſcho ſareeto un paklihduſcho ſunu tad ari polizejas walde weetejâs trijâs walodâs nodrukajuſe un uſlipinajuſe uſ eelu ſtuhreem paſinojumu, lai tee ihpaſchneeki, kam ſuni pa mahjâm un eelâm ſtaigâ apkahrt, beſ kaweſchanâs teem uſieek uſpurnus, un ari mahjâs kehſchu ſunus peeſeen pee ſtipras kehdes, ka tee neteek wakâ un neſdbruht ziteem. Wiſi ſuni, kurus ſaſtaps uſ eelâm beſ uſpurneem, tiks ſakerti un nogahdati lopu aiſſargaſchanas eeſtahdê, pee Annas wahrteem, un ja tos triju deenu laikâ tur nepanemtu, tee tiks weeglâ gaitâ nogalinati. Tâ ari treſchdeen, 21. janwarî, uſ tirgus laukuma nogalinaja kahdu ſuni, kas iſlizees kâ traks.

Trazis zeetumâ. Pagahjuſchâ nedeklâ kahdu deenu pahris areſtantu uſſahkuſchi trazi un nepaklauſijuſchi ſawam ſargam, kas tos mehginajis ar labu apmeerinat. Tikuſchi ſaukti wairaki ſargi palihgâ, kas nemeerneekus pahrwahrejuſchi un drihſumâ tikuſe atkal kahrtiba nodibinata. —i—

Wiſjaunakâs ſinas.

Wihnê, 2. februarî. „Kor. bir." telegrafê no Konſtantinopoles, ka 1. februarî leelweſirs paſinojis Auſtrijas ſuhtnim Pallawitſchini, ka wiſi ſchkehrſchki, atteizotees uſ boikotu, nolihdſinati. Kugu lahdetaju wadoni nolehmuſchi kertees pee darba, ja portâ zaur laikrakſteem paſinots, ka ir apmeerinata ar iſlihgumu. Scho paſinojumu gaida ſchodeen.

Româ, 2. februarî. Stefani ag. ſino, ka Italijas waldiba peekrihtot kaſa Dolgorukowa eezelſchanai par ſuhtni pee Italijas galma.

Konſtantinopolê, 2. februarî. Uſ ſcheſeeni atſuhtits Auſtrijas-Turzijas lihguma protokols.

Parizê, 3. februarî. Ministru padomê Pichons paſinoja: Tâ ka Franzija, Anglija un Kreewija ir draudſigas ſawâ ſtarpâ, tad Franzijas preekſchſtahwjeem pawehlets peepalihdſet ſaweem ahrſemju kolegeem, lai Kreewu preekſchlikums tiktu peenemts. — Kreewu preekſchlikumu preſê apſpreeſch weenprahtigi un ar pilnigu peekriſchanu un uſſlata to par Kreewijas leelu panahkumu. „Temps" ſaka, ka preekſchlikuma neſchaubamâs ſekmes atkal dohſchot Kreewijai eeſpehju eenemt winai zeenigu ſtahwokli Balkanôs. Iſwoliſka iniziatiwa nodroſchinot meeru un Kreewijas-Franzijas-Anglijas lihgumu. Tadehl awiſe uſteiz ari Iſwoliſka wiſpahreiropiſko politiku.

Baſnizas ſinas.

Leepajas Sw. Annas baſnizas draudſes ſinas no 11. lihdſ 18. janwarim 1909. Kristiti: Jahnis Alfreds Schmidts, Suſanna Jaunſtein, Jehkabs Woldemars Sumbergs, Matihs Rudolfs Alfreds Müllers, Elſa Alwine Grünau, Wilhelmine Marie Singis. Uſſaukti: Friedrichs Uldriks ar Liſi Anderſon; Jahnis Spahre ar Katrihnu Strenge. Laulati: Mikels Kulas ar Katrihnu Otanke; Sihmanis Roſentals ar Annu Freiberg.

Dahwanas: preekſch baſnizas 1 r. 50 k., preekſch Tabora (kurlmehmeem) 1 r., preekſch miſiones 2 r. Kopâ 4 r. 50 k.

Swehtdeen, 25. janwarî, pulkſten 4 pehz puſdeenas liturgiſka deewkalpoſchana.

Deewkalpoſchana ar deewgaldneekeem ſwehtdeen, 1. februarî, pllſt. 9 no rihta. A. Riemſchneiders.

Iſdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais preſidents Th. Doebner.

Redaktors: R. Purinſch (Purinu Klaws).

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Weikala atwehrschana.

Pasinojam zeen. **Jelgawas un apkahrtnes** publikai, ka ar 2. janwari sch. g.

galas un desu pahrdotawu

Kolonadu eelâ № 8

esmu atkal atwehris un tikai **pirmà labuma prezes** turefchu laipni apkalpodams.

Augstzeenibâ

A. Wiese.

Weikalneekeem rabats.

Sludinajums

no Jelgawas Pasta-telegrafa kantora preekschneeka.

Wispahribas intresu labâ padewigi luhdsu korespondejoscho publiku nodot sawas naudas pahrwedumu summas **„pa pastu"** tikai pee jaunisgatawotàm pahrwedumu blankàm **ar silu schriftu** (druku) un dehl naudas pahrweschanas **„pa telegrafu"** — pee blankam **ar sarkanu schriftu,** tadehk ka senak isgatawotàs blankas, kà ari tàs ar melno schriftu, no 1. janwara 1909. g. ir galigi isslehgtas no leetoschanas.

No 1. janwara sch. g. ari eewesta pehzmaksas pazinu nodoschana zaur publiku **tikai pee salokamàm dseltenas krahsas pawada adresèm,** pee kam weena winu dala nodewejeem jaispilda ar wasadsigàm sinàm preeksch pawada adreses, bet otra — ar sinàm preeksch pasta pehzmaksas pahrweduma.

Bes tam zaur scho wehlreis atkahrtoju sawu jau agrak publizeto Inhgumu korespondenteem, nodot sawas korespondenzes pehz eespehjas agrak no rihta us pastu un nenogaidit publikas sakrahschanos peenehmeju lodsinu preekschâ pehdejàs operazijas stundâs, tadehk ka no pulksten 8—10—12 deenâ kantora sahle gandrihs tukscha no publikas un wisadas pasta operazijas tad eespehjams nokahrtot daudz sekmigaki un ahtraki nekà beidsamâs peenemschanas stundâs.

Lai issargatos!

no pahrpratumeem un nepatikschanàm, kas war zeltees issuhtot neredsetas prezes un lai waretu peerahdit muhsu pareisibu apstellejumus issuhtot un muhsu pretschu leelàs ihpaschibas, mehs katram issuhtam pilnu kolekziju prowes musturu preeksch jaunakàs modes wihreeschu uswalku drehbes.

Pilnigi par welti!

Katris, kas sanehmis schahdu kolekziju, war pehz prowes mustura issuhtit drehbi preeksch uswalkeem us pehzmaksu jeb tuhlin samaksu par fabrikas zenàm.

Apstellejumus war adreset us schahdu adresi:

Фабрика шерстяныхъ издѣлій Т-ва „Якорь" въ Лодзь.

Wehstules war rakstit ari latweeschu walodâ.

Jelgawa.

Elektro-Biografs

R. Strömers.

No 22.—25. janw. inkl.

Senfaziju programa!

Sagaiditais films ar **jaunakajeem** usnehmumeem is

MESINAS

patlaban peenahzis un ainas teek ikdeenas, eeskaitot swehtdeenu, israhditas.

Bes tam wehl: **Wenezija** un Leelais kanals; **zelojums us Stokholmu; Japanu fantasija; dahrgs skuhpsts; gumija soles** (loti jozigs); **Stjenka Rasins.**

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna dasnizai".**

Kapu peeminekli

kà: **krusti, obelisti, grahmatas, rulli** u. t. t. teek is **wisladakà materiala** pagatawoti.

Lai **monumenti** isnahktu glihti kà ari isturigi pret gaisa eespaideem, tee teek slihpeti un poleereti ar jaunlaiku maschinu palihdsibu.

Seltitus, kà ari **neseltitus „ischuguna krustus"** peedahwaju par peenehmigàm zenàm.

Zeen. publikas apstellejumi teek ruhpigi un apsinigi isdariti. — Labakàs atsaukſmes. —

„Sudraba medalj un goda diploms" Rigas „Jubilejas isstahdê".

„Rigas Awise."

Politifka un literarifka deenas awise,

isdota no „Rigas Awises Sabeedribas" un redigeta no **Fr. Weinberga,** ussahka ar 1909. gadu sawu astoto gada gahjumu.

Awise maksà:

Bes peesuhtischanas:				Ar peesuhtischanu:			
par 1 gadu	4 rub.	50 kap.		par 1 gadu	6 rub.	— kap.	
„ 1/2 „	2 „	30 „		„ 1/2 „	3 „	10 „	
„ 1/4 „	1 „	20 „		„ 1/4 „	1 „	65 „	
„ 1 mehn. —	„	50 „		„ 1 mehn. —	„	85 „	

Numurs maksà 5 kap. — Isdalamàm weetàm teek aprehkinats 10% lehtak.

Sludinajumi maksà: par sihku rakstu rindinu pehz teksta 10 kap.; preekschpusê 30 kap.

„Rigas Awisi" war apstellet winas **isdalamàs weetàs** un **ekspeditijà:**

Rigâ, Suworowa eelâ Nr. 6

(agrak Gildes eelâ № 4).

„Rigas Awise" aisstahw latweeschu tautiskàs intreses. Pasneeds wisjaunakàs un plaschakàs sinas par notikumeem sadsihwê. Wina peegreesis nopeetnu wehribu wisàm muhsu dsimtenes intresèm, it sewischki latweeschu sadsihwes jautajumeem. Wina weenos un kopos latweeschu spehkus tais leetàs, kuras prasa weenprahtibu. Wina pasneeds sinas par waldibas nolehmumeem, pahrspreedumus par politiskeem un sabeedriskeem jautajumeem, kà ari par sinatni, mahksla, literaturas preekschmeteem, awischu apskateem, eekschsemju un ahrsemju leetàm, Rigas notikumeem, teesas kroniku, teatri un musiku, tirdsneezibu, saimneezibu un sneegs beletriskus raschojumus.

Rigas Awises Sabeedriba.

Nurmuischu

krahschanas un aisdoschanas kase noturès **31. janwari** 1909. g. sawu

gada-sapulzi.

Deenas kahrtiba:

1) Gada rehkina preekschâ likschana.
2) Direktora pahrwehle.
3) Diwidendu isdalischana.
4) Daschadu jautajumu pahrspreeschana.

Ja schinî deenâ ne-eeradisees peeteekoschs beedru skaits, tad tiks otra sapulze notureta **7. februarî** 1909. g., kurâ buhs pilnspehziga, neluhkojot us atnahkuscho beedru skaitu.

Nurmuischâ, janwarî 1909. g.

Direktori:

M. Kugeneeks. H. Meschstib. J. Meschstib.

Kasseeris: A. K. Menkalei.

Isleetojeet gadijumu!

Kungu labatas pulksteni „Сальва" Remontoir-ankier (ne zilindris) no afrikaneeschu selta, skaisti graweti un isproweti us minuti, uswelkami bes atslehgas, weenu reisi 36 stundâs ar galwoschanas rakstu us 6 gad. 15 rub. weetà tikai 3 rub., 2 gab. 5 rub. 50 kap. Tahdi paschi dahmu pulksteni 4 rub. gab. Bes maksas peeleekam: 1) Brunu kehdi no ta pasta selta, 2) binokla breloku ar skaisteem skateem jeb ar kompasu, 2) samta mazinu pulksteņa usglabaschanai no samaitaschanàs. Adrese: Торговый домъ Х. Шмулевичъ, Варшава Г. А. 1-ое почтов. отдѣленіе.

NB. Pasta isdewumeem peeskaitam par 1—4 pulksteneem 50 kap., us Sibiriju 75 kap. Issuhtam us pehzmaksu bes eemaksas. Us Sibiriju bes eemaksas nesuhtam. Korespondenze pa kreewisku waj wahzisku.

Purinu Klawa raksti

dabujami wisàs pilnigakàs Latweeschu grahmatu pahrdotawàs:

„Kokles."

(Dsejolu wirkni.)

„Leelkungu pusdeenas."

(Joku luga trijos zehleenos.)

„Sweedris."

(Behdu luga peezos zehleenos.)

„Nauda."

(Behdu luga peezos zehleenos.)

Mahjas,

180 puhrweetas leelas, isdodamas us pusgraudeem. — Peeprasams Wez-Platones pagasta namâ.

Mahzekle

teek peenemta spodrpletetawâ Katoku eelâ № 15, pee Ekenovite.

Osolumuischâ

pee Jelgawas, ir wajadsigs **kalejs, dahrsneeks, stallmeisters, lopukopejs** un **kalpi.**

Muischas walde.

A. N.

Bogdanowa

tabakas fabrik. noliktawa

Jelgawâ, Katoku eelâ № 12, eewehlê wislabakàs papirosu tschaulites (hilses) is paschа auto-mech. fabrikas

„Sankt Gotthard,"

starp tàm: koka kastitês par 500 un 250 gab., kà ari **Berlines** 100 gab. ar dahwanu katrâ kastitêun „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.

Smarschiga tabaka: **Express** № 18 1/4 ℔ 40 kap., 1/8 ℔ 20 kap. **Express** № 8 1/4 ℔ 28 k., 1/8 ℔ 14 kap. Teizami papirosi: **Egiptes** 10 gab. 6 kap., **Darskija** 10 gab. 3 kap., **Bogatir** 20 g. 5 k. **Maikapara** spezial-tabakas **Swesda** № 40, № 30 un № 1 nepahrspehjama labuma.

Galoschas

loti labi islabo un luhdz ar darbu pabalstit senakais ahrsemju gumijas fabrikas strahdneeks **Georgs Andersons,** Katoku eelâ № 40, Jelgawâ.

Mag.

J. Hertela

apteek. pretschu pahrdotawa

Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.

peedahwà

wisadus fotografijas peederumus un kimikalijas, seepes, oderus un daschadus lihdsekłus skaistuma kopschanai.

Peenemu **sodu sliimneekus** ikdeenas no plkst. 9 1/2—1 un 4—6. **Spezialitate: eeleek mahrfligus soduk, porzelana plombas** un **ikwelk sobus gluschi bes sahpèm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**

Jelg. Leelajà eelâ № 6,

Gutman-Rathaus.

Malka

teek pirkta leelâ daudsumâ saka osola, behrsa, preedes, egles un apses Jelgawâ, Zeikauscha eelâ № 12.

Wehja sudmalas

(holandes) tikai 2 gadi leetotas, lihdz ar dsihwojamo ehku un stalli apstahkłu dehl pahrdodamas **Wez-Schwahrdes Kaugôs** par Saldu. Tuwakas sinas turpat.

Loti mas leetota

schujmaschina

ar kahju minama, aiszekoschanas dehl pahrdodama Leelajâ eelâ 48, Geberga namâ, eeeja no eelas.

Pehrzeet pastahwigi sweesta papihru waselinu seepju akmeni

ar pamahzibu

pee

J. Ekerta

apteeku pretschu pahrdot.

Jelgawâ, Katoku eelâ № 13.

Apstellejumus

us

„Latweeschu Aw."

peenem J. Schablowska

grahmatu weikalâ Jelgawâ, Katoku eelâ № 9.

Am. Voegedinga

grahmatu pahrdotawâ

Leepajâ

peenem pastellejumus

us

Latweeschu Awisèm.

Saldû.

Peenem pastellejumus

us

„Latweeschu Awisèm"

Ringait-Wehja

grahmatu pahrdotawâ.

Kuldigâ.

Pastellejumus

us

„Latweeschu Awisèm"

peenem

J. Rosensteina

grahmatu pahrdotawâ, Leelajâ eelâ.

Kandawâ.

Emil Steina

grahmatu un rakstamu leetu weikalâ

peenem pastellejumus

us

Latweeschu Awisèm.

Peenem apstellejumus

us

„Latweeschu Awisèm"

un pahrdod numureem

Matschewska

pahrtikas pretschu weikalâ

Katoku eelâ № 50.

Talsôs.

Peenem pastellejumus

us

„Latweeschu Awisèm"

kà ari us **sludinajumeem**

J. Koncewicza

grahmatu pahrdotawâ.

Печатать разрѣшается полицією.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peelikumi.